

*Збірник статей за матеріалами науково-
практичної конференції
IX Ірпінських міжнародних науково-
педагогічних читань*

**«Проблеми гуманізації
навчання та виховання у
вищому закладі освіти»**

ЧАСТИНА 1

Яшник С.В.

Дослідження основних характеристик
девіантної поведінки студентської молоді134

Antun Lisec

Как воспитывают?..... 143

Зміст

СЕКЦІЯ 3

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Александрова Г.А.

Компаративістика в добу
глобалізації: єдність у розмаїтті 151

Бегей І.І.

Окремі аспекти конституційно-правового та політичного статусу мов в Україні
і на пострадянському просторі159

Лапчевська А.Л.

Створення мультимедійних середовищ засобами новітніх інформаційних
технологій в процесі вивчення іноземних мов . 176

Бобіна О.В.,

Смуглякова М.К.

Аналіз ситуації і перспектив розвитку вивчення іноземної мови
в інженерно-технологічному ВНЗ 185

Война Г.Г.

Виховання як цілеспрямований процес соціалізації особистості
в єдиному освітньому процесі держави..... 194

Проблеми гуманізації навчання та виховання у вищому закладі освіти

СТВОРЕННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ СЕРЕДОВИЩ ЗАСОБАМИ НОВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Анотація. У статті досліджено роль мультимедійних засобів у вивченні іноземної мови; доведено *ДОЦІЛЬНІСТЬ* їх використання в процесі вивчення іноземних мов. За результатами дослідження зроблено висновки, що новітні інформаційні технології мають значний потенціал та практичну можливість допомогти викладачам та студентам урізноманітнити та активізувати вивчення іноземної мови.

Ключові слова: мультимедійне середовище; новітні інформаційні технології; комп'ютерні технології; модульне структурування; мультимедійні програми.

Постановка проблеми: Світовий досвід свідчить про те, що інформаційний простір невпинно змінюється. Ми живемо в новому інформаційному столітті. Все більша кількість людей відчуває потребу опрацювання постійно зростаючого обсягу інформації. Комп'ютерні й комунікаційні технології є проявами інформаційної революції. Стає зрозумілою зацікавленість педагогів, які займаються пошуками нових можливостей для творчого розвитку студентів за допомогою нових інформаційних технологій *навчання*.

Формування цілі статті. Основна мета даної статті полягає у визначенні ролі та необхідності використання новітніх інформаційних технологій в процесі вивчення іноземних мов.

Виклад основного матеріалу. Нові інформаційні технології відкривають студентам доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищують ефективність самостійної роботи, дають нові

можливості для творчості, набуття і закріплення усяких професійних навичок.

Нові інформаційні технології відкривають студентам доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищують ефективність самостійної роботи, дають нові можливості для творчості, набуття і закріплення усяких професійних навичок.

Розробка комп'ютерних технологій розпочалася в середині 90-років із забезпечення комп'ютерної грамотності студентів і широкого впровадження електронно-обчислювальної техніки в навчальний процес. Метою цього напряму було становлення навчальних дисциплін, що забезпечують підготовку студентів у галузі інформатики, формування у студентів відповідної інформаційної культури, зокрема, навчання обробці інформації засобами сучасних комп'ютерних технологій.

Це забезпечило:

- підготовку грамотних користувачів обчислювальної техніки відповідної інформаційної культури в галузі;
- підготовку фахівців, які повинні опанувати нові інформаційні технології, знайти своє місце в інформаційному суспільстві, оволодіти навичками;
- використання комп'ютерів у повсякденній діяльності;
- систематизацію навчально-методичного матеріалу предметних комісій, кабінетів і лабораторій загальноосвітнього, спеціального та професійно орієнтованого циклів.

Використання новітніх інформаційних технологій при вивченні англійської мови відкриває для студентів нові можливості оформлення проектів: створення мультимедійних презентацій у програмі Microsoft Power Point. Ця програма дозволяє створювати презентації у вигляді слайд-шоу, презентації з гіпертекстом, включати звук, відео і різні графіки.

На першому етапі презентації складається план роботи над презентацією. Потім студенти мають змогу надрукувати необхідний матеріал, підібрати в Інтернеті ілюстративний матеріал з електронних енциклопедій, відсканувати малюнки чи фотографії або зробити власні фотознімки цифровою камерою і перенести їх у

Проблеми гуманізації навчання та виховання у вищому закладі освіти

комп'ютер. Наступний етап – створення презентації. Студенти працюють над дизайном слайдів, варіантами структури слайда-макета (титульного слайда, слайдів з текстами чи фотознімками або об'єднаних, відео чи діаграми, мультимедійні елементи, звук), над кольоровим оформленням слайда (фону і тексту); налагодженням системи навігації чи керування презентацією. Наступним кроком є запам'ятовування презентації та запис її на компакт-диск.

Взагалі роль комп'ютера у налагодженні результативного процесу навчання на сучасному етапі важко переоцінити. В період тотальної відсутності підручника, який би був здатним задовольнити потреби окремої групи студентів у контексті англійської мови за професійним спрямуванням, він забезпечує сучасний автентичний і актуальний матеріал, що відповідає інтересам і професійним потребам як студентів, так і викладачів. Таким чином викладачі мають змогу самі розробляти свої власні “комплекти” ресурсних матеріалів. Основою такого комплекту є автентичні матеріали у галузі обраної студентами спеціальності.

Комп'ютер відкриває нові можливості для творчого розвитку студентів, дозволяє звільнитись від одноманітності навчального процесу, є потужним засобом підвищення ефективності навчання завдяки подачі матеріалу за допомогою кольору, графіки, звуку, цифрової відеотехніки. Комп'ютер дозволяє позбутися відчуття відсутності успіху, формує рефлексію діяльності в студентів, дозволяє побачити результат своїх дій.

Використання комп'ютерної техніки робить заняття привабливим та сучасним. Саме на такому занятті відбувається індивідуалізація навчання, розвиваються пізнавальна активність, логічне мислення, увага, пам'ять, мова, уява.

Діапазон використання комп'ютерної техніки, дуже великий: навчання, тестування, гра і, як згадувалось вище, проектна робота. Сама по собі проектна робота є сильною мотивацією, а в поєднанні з комп'ютером гарантується майже 100 % активність і участь усіх учасників проекту.

Великою популярністю користуються міжнародні проекти, коли у виготовленні беруть участь не лише українські студенти, але й студенти інших країн, які мають бажання спілкуватись і допомогти. В результаті такої роботи збагачуються інтелектуально і морально всі сторони проекту.

Ключовими цілями інтеграції методики проектів до системи вивчення іноземних мов є впровадження ефективного співробітництва і спілкування, а також професійного розвитку і студентів, і викладачів; забезпечення зв'язків між аудиторною роботою і реальним життям; досягнення балансу між володінням фактичними знаннями і практичними навичками і вміннями, та взагалі якнайширше прищеплення студентам навичок ефективного навчання і творчого мислення.

На сучасному етапі інформатизації освіти відбувається активне опанування засобів нових інформаційних технологій, фрагментарне впровадження їх у навчальні дисципліни, адаптація до профілю навчання. Найбільш раціональним є підхід модульного структурування та адаптаційного редагування вихідної інформаційно-програмної оболонки з урахуванням технічного стану наявної комп'ютерної техніки та відповідного програмного забезпечення.

Підготовка сучасного фахівця є процесом активного використання інформаційної техніки для виробництва, переробки, збереження і поширення інформації і знань. Цьому є декілька причин: по-перше, в усьому цивілізованому світі змінився характер роботи з інформацією (у зв'язку з різким зростанням обсягу інформації та необхідністю швидкого опрацювання), по-друге, в Україні різко змінились взаємовідносини у суспільстві (наша країна потребує ініціативних, творчих людей). Тому викладач інформаційних технологій повинен ставити перед собою дві мети: навчити студентів використовувати сучасні інформаційні технології, озброїти їх засобами для створення програмних продуктів, навчити методам самостійного поглибленого вивчення програмного забезпечення ПК та сприяти розвитку творчого, креативного мислення.

Проблеми гуманізації навчання та виховання у вищому закладі освіти

Один із найголовніших напрямів використання інформаційних технологій у навчально-виховному процесі – це розвиток мультимедійних середовищ.

В навчальному процесі приділяється особлива увага мультимедійним програмам, тому що будь-яка мультимедійна програма:

- ✓ дидактична, тобто наглядна та доступна;
- ✓ має високу структурованість, багаторівневність;
- ✓ має зручну навігацію, дає змогу легко перейти у будь-яке місце тексту за гіперпосиланням;
- ✓ має порівняно просту реалізацію зворотного зв'язку (вбудовані контрольні питання, тестуючі блоки);
- ✓ оживляється присутністю динамічних об'єктів.

У свою чергу, використання мультимедійних середовищ можна представити у такому вигляді:

Використання мультимедійних середовищ

1. використання готових програмних продуктів:
 - програмні продукти для загальноосвітніх предметів;
 - програмні продукти для спеціальних дисциплін.
2. Створення програмних продуктів:
 - створення програмних продуктів викладачем спецдисципліни;
 - створення програмних продуктів студентом у творчому союзі з викладачем.

Розглянемо детальніше наведену схему .

Використання викладачем вже готових програмних засобів. При наявності бібліотеки програм викладач може провести заняття з комп'ютерною підтримкою, швидко і якісно перевірити знання студентів за допомогою тестів різного характеру. Суттєвими недоліками цього напрямку є те, що не завжди можна знайти навчальну або контролюючу програму, особливо для спеціальних дисциплін.

Потрібно зауважити, що адміністрація університету приділяє велику увагу розвитку новітніх інформаційних технологій. Постійно оновлюється та розширюється парк ПК, тема використання інформаційних технологій постійно звучить на педагогіч-

них нарадах. Ще один шлях вирішення цієї проблеми – створення методичних розробок для роботи з певним програмним забезпеченням. Над цим працює циклова комісія комп'ютеризації. Це непроста задача, бо методичні розробки треба скласти таким чином, щоб з ними могли працювати і викладачі, і студенти.

Спільна творчість викладача і студента. Психологічний феномен – практично будь-яке заняття, на якому застосовується ПК, є, як правило, значимим для студента. Причина цього те, що ПК – дуже привабливий об'єкт пізнання, гарний засіб для реалізації індивідуального стилю діяльності.

Процес навчання переходить від пасивної форми до активної, засвоєння знань переходить у фонове завдання; для реалізації проекту студенту, безумовно, потрібно буде звернутись до додаткової літератури (книги, підручники, періодика, Internet). Звичайно, доступ до мережі Інтернет дає прорив у роботі з інформацією за умови чітко поставленої мети та правильної організації пошукової діяльності, взагалі формує більш широкий світогляд, мислення, бо надає можливість бути в курсі найновітніших напрямів розвитку теми, над якою працюєш, відчутти своє місце на роздоріжжях світу. У процесі роботи йде як засвоєння матеріалу, так і розвиток мислення.

Самостійна клопітка робота, мотивація досягнення певної мети виховує не тільки гарного виконавця, але й творчу людину. Звісно, за умов зменшення навчальних годин на вивчення дисциплін, у тому числі й інформаційних технологій, складніше реалізувати проектні технології, тому треба обмірковувати, як “перетнути” їх з самостійною роботою студента, якої стає дедалі більше.

Під час виконання мультимедійного проекту студент проходить через інсайт, засвоєння певних знань переходить у фоновий режим, тобто вони засвоюються самі по собі. Потрібно зазначити, що, на жаль, не всі студенти в змозі створити такий програмний продукт, щоб ним можна було надалі користуватися. Цьому є різні причини: недосконалість культури та навичок роботи дослідницького напрямку, невеликий словниковий запас, інертність мислення, невміння швидко набирати текст на клавіатурі, нарешті,

Проблеми гуманізації навчання та виховання у вищому закладі освіти

обмалю часу. Але усі, хто працював над своїми проектами, виявляють значно більшу зацікавленість до цієї роботи. Використання мультимедійних середовищ для створення проектів за умови систематичної праці усього педагогічного колективу дає такі результати:

- вчить мислити логічно, науково, виховує нетрадиційне (тобто творче) бачення інформаційних технологій;
- робить навчальний матеріал більш доказовим, формує не просто знання, а знання-переконання, забезпечує міцність знань на рівні, необхідному для практичної діяльності;
- має вплив на емоційну сферу студентів, формує такі якості як впевненість у своїх силах, радість та задоволення від напруженої діяльності;
- формує у студентів елементарні навички пошукової, дослідницької діяльності;
- активно формує та розвиває позитивне ставлення до навчання, інтерес до предметів.

Створення умов для проектної діяльності студентів через використання мультимедійних середовищ, дозволяє реалізувати право на отримання якісної та сучасної освіти, забезпечити на ринку праці конкурентоспроможність випускників.

Висновки. Таким чином від активності і відповідальності викладача; застосування новітніх інформаційних технологій і форми педагогічного процесу залежить ефективність викладання іноземної мови, соціокультурний, інтелектуальний та мовний розвиток учасників навчального процесу.

Отже, створення та використання мультимедійних середовищ засобами новітніх інформаційних технологій буде сприяти і дозволятиме:

- викладачам та студентам самостійно підвищувати професійну та соціокультурну компетенції на основі поданої інформації;
- отримувати інформацію з автентичних джерел, відповідно до поставленої мети.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Програма з англійської мови для професійного спілкування. – К. Ленвіт, 2005.
 2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. – К.: Ленвіт, 2003.
 3. Бекренцова І.І. Використовуємо сучасні підходи у викладанні англійської мови. – Х.: Видавнича група “Основа”, 2007.
 4. Загірняк М., Гордієнко М. До вирішення проблеми підготовки з іноземної мови для професійного спілкування майбутніх інженерів.
 5. Коваленко О. Європейський мовний порт фоліо в Україні // Іноземні мови в навчальних закладах. – № 4. – 2003.
 6. Свиридчук Т., Сорока Н., Петрук С. Some ideas for project work with young learners // Іноземні мови в навчальних закладах. – № 1. – 2006 .
 7. Жилиєва Ю. Project Work Planning // Іноземні мови в навчальних закладах. – № 1. – 2008.
 8. О. Токменко. Інформаційні технології у викладанні іноземних мов: сьогодні і скрізь // Іноземні мови в навчальних закладах. – № 2. – 2006.
 9. Dr. Rudolf Tippelt. The project method in vocational training. – In Went, Germany. – 2003.
 10. Julia M. Dobson. Effective Technique for English Conversation Groups. – English Language Programs Division Bureau of Educational and cultural Affairs United States Information Agency, 1997.
 11. Lynn Gallacher. Project work with teenagers. – www.teachingenglish.org/uk
 12. Callum Robertson. Teaching English. – www.teachingenglish.org/uk
- Березюк Е. В., Лапчевская А.Л.** Создание мультимедийной среды средствами новейших информационных технологий в процессе изучения иностранных языков

Аннотация. В статье исследована роль мультимедиа средств в процессе изучения иностранных языков; доказано целесообразность их использования в процессе изучения иностранных языков. По результатам исследования сделаны выводы, что новейшие информационные технологии имеют значительный потенциал и практической возможностью помочь преподавателям и студентам разнообразить и активизировать изучение английского языка.

Ключевые слова: мультимедиа среда; новейшие информационные технологии; компьютерные технологии; модульное структурирование; мультимедиа программы.

Berezyuk K.V., Lanchevskaya A.L. Creating of multimedia environments by means of new informational techniques in the process of foreign languages learning.

Abstract. In this article role of multimedia environments in the process of foreign languages learning was investigated; their appropriateness for use in the process of foreign languages learning was proved. According to the study following conclusions were done: new informational techniques have huge potential and practical possibility to help teachers and students to make the process of studying more diverse and enable the study of foreign language.

Key words: multimedia environments; new informational technique; computer technologies; modular structuring; multimedia programs.